Στη Γέννηση του Χριστού - Λόγος Β' (Άγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 24 Δεκεμβρίου, 2015

Ἐκεῖνο τόν καιρό κυβερνοῦσε ὁ Καίσαρας Αὔγουστος. Ἡ παντοκρατορία του σ᾽ ὁλόκληρη τή γῆ εἶναι μιά εἰκόνα τῆς παντοκρατορίας τοῦ Θεοῦ στούς δύο κόσμους: τόν ὑλικό καί τόν πνευματικό. Ὁ πολυκέφαλος δράκοντας τῆς ἐξουσίας πού εἶχε προξενήσει ἀπό τήν ἀρχή τῆς πτώσης μεγάλη παρακμή στούς ἀνθρώπους, τώρα εἶχε μείνει μ᾽ ἕνα κεφάλι. Ὅλα τά γνωστά ἔθνη κι οἱ λαοί τῆς γῆς βρίσκονταν ἄμεσα ἤ ἔμμεσα στήν ἐξουσία τοῦ Καίσαρα Αὐγούστου, εἴτε ἀναγνωρίζοντας τούς ρωμαϊκούς ἀξιωματούχους καί τούς ρωμαϊκούς θεούς. Ὁ πόλεμος γιά ἐξουσία εἶχε σταματήσει. Ἡ μοναδική ἐξουσία πού κυβερνοῦσε τόν κόσμο ὁλόκληρο βρισκόταν στά χέρια τοῦ Καίσαρα Αὐγούστου. Πάνω ἀπ᾽ αὐτόν δέν ὑπῆρχε οὔτε ἄνθρωπος οὔτε καί Θεός αὐτοανακηρύχτηκε θεός κι οἱ ἄνθρωποι ἔκαναν θυσίες στήν εἰκόνα του, σφάζοντας ζῶα. Ἀπό τότε πού δημιουργήθηκε ὁ κόσμος κανένας ἄλλος ἄνθρωπος στή γῆ δέν εἶχε συγκεντρώσει τόση ἐξουσία καί δύναμη ὅση ὁ Αὔγουστος. Κυβερνοῦσε τόν κόσμο χωρίς ἀντίπαλο.

...

Τήν ἐποχή ἐκείνη λοιπόν τῆς ἐξωτερικῆς εἰρήνης καί τῆς ἐσωτερικῆς ἀπόγνωσης, γεννήθηκε ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Σωτήρας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καί ἀνακαινιστής τῆς κτίσης. Γιατί δέ διάλεξε νά γεννηθεῖ ὡς υἱός τοῦ παντοδύναμου Καίσαρα; Ἀπό μιά ἄποψη, ἔτσι θά μποροῦσε νά ἱδρύσει μιά νέα θρησκεία χωρίς νά ὑποφέρει, χωρίς νά ταπεινωθεῖ, δίχως νά χύσει τό αἷμα Του καί νά φορέσει ἀκάνθινο στεφάνι, δίχως νά σταυρωθεῖ καί νά ἐνταφιαστεῖ στό σκοτεινό τάφο. Μέ τήν ἀπόλυτη δύναμή του ὁ Καίσαρας θά μποροῦσε νά κάνει τά πάντα. Θά μποροῦσε νά δώσει μιά διαταγή κι ὅλα τά εἴδωλα τῆς αὐτοκρατορίας θά καταστρέφονταν μέσα σέ μιά μέρα. Ἔτσι θά ἔπαυε ἡ ψεύτικη λατρεία τους καί θά τήν ἀντικαθιστοῦσε ἡ πίστη στόν Ἕνα καί ἀληθινό Θεό, τό Δημιουργό οὐρανοῦ καί γῆς. Γιατί ἔπρεπε ὁ Χριστός νά γεννηθεῖ σ᾽ ἕνα ἄγνωστο ἔθνος, τούς Ἰσραηλίτες, σ᾽ ἕνα ἄγνωστο χωριό, τή Βηθλεέμ, κι ἀπό μιά ἄγνωστη Παρθένο, τή Μαρία; Ἦταν σοφή ἡ ἀπόφαση τοῦ Κυρίου νά γεννηθεῖ μέσα σέ τόση ταπείνωση, νά ζήσει, νά ὑπομείνει θάνατο, ν᾽ ἀναστηθεῖ καί νά περάσει μισός αἰώνας ἀπό τή γέννησή Του γιά ν᾽ ἀκουστεῖ τ᾽ ὄνομά Του στή ρωμαϊκή αὐτοκρατορία;

Δέ θά ἦταν πολύ καλλίτερο καί γρηγορότερο τό ἀποτέλεσμα ἄν εἶχε γεννηθεῖ στήν πρωτεύουσα τοῦ κόσμου, στήν ἔνδοξη Ρώμη, μέσα στό παλάτι τοῦ Καίσαρα; Τί θά

γινόταν ἄν τό ἀστέρι ἀπό τήν Ἀνατολή φώτιζε τή Ρώμη; Πῶς θά φάνταζε ἄν οἱ ἄγγελοι ἔψαλλαν τούς ὕμνους τῆς εἰρήνης καί τῆς εὐδοκίας τοῦ Θεοῦ πάνω ἀπό τή χρυσή ὀροφή τοῦ αὐτοκρατορικοῦ παλατιοῦ, ὥστε νά τούς ἀκούσουν οἱ πιό εὐγενεῖς καί ἰσχυροί ἄνθρωποι τοῦ κόσμου κι ἔτσι νά στραφοῦν καί νά προσκυνήσουν τό Χριστό ὡς Θεάνθρωπο καί Σωτήρα; Ἄν ὁ Χριστός ζοῦσε ἀπό μικρός στό παλάτι, δέ θά ᾽κανε ὅλα τά παιδιά τῶν εὐγενῶν νά πιστέψουν στό εὐαγγέλιό Του; Ἄν εἶχε κάνει τήν περίφημη ὁμιλία Του μέ τούς μακαρισμούς στή ρωμαϊκή ἀγορά, δέ θά εἶχε μαλακώσει τίς καρδιές τῶν δύο περίπου ἑκατομμυρίων κατοίκων τῆς Ρώμης; Ἔτσι σιγά σιγά, βῆμα βῆμα, ἡ καινούργια πίστη θά γινόταν γνωστή, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θά εἶχε ἱδρυθεῖ στή γῆ κι ὁ Χριστός θά εἶχε ἐνθρονιστεῖ, ὄχι στό θρόνο κάποιου βοσκοῦ βασιλιᾶ πού λεγόταν Δαβίδ, ἀλλά στό θρόνο τοῦ παντοδύναμου Καίσαρα Αὐγούστου.

Τί θά μποροῦσε νά πεῖ κανείς γι᾽ αὐτήν τήν ὑπόθεσης; Τίποτα περισσότερο ἀπό τό ὅτι εἶναι μιά καταγέλαστη ἀνοησία. Ὁ Θεός ἄς μᾶς συγχωρήσει πού τολμήσαμε νά καταγράψουμε τέτοιες ἀνοησίες. Τό κάνουμε ὅμως μέ καλή πρόθεση. Γιά νά διδαχτοῦν ἐκεῖνοι πού στό μυαλό καί τήν καρδιά τους περνᾶνε τέτοιες ἀνόητες σκέψεις ὅταν ἀσχολοῦνται μέ τή γέννηση τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Γιά ν᾽ ἀποδείξουμε πόσο ἀνόητη εἶναι ἡ ὑπόθεση αὐτή (στήν οὐσία αὐτό εἶναι τόσο δύσκολο, ὅσο εἶναι νά φυσήξεις τή στάχτη πάνω ἀπό ἀναμένα κάρβουνα), θά θυμήσουμε ἁπλά στόν ἀναγνώστη πώς ὁ Θεός ἔπλασε τόν πρῶτο ἄνθρωπο ἀπό τήν ὑπερβάλουσα ἀγάπη Του. Ὅτι ἡ ὕπαρξη τοῦ ἀνρώπου ἐξαρτᾶται ἀπό δυό βασικές ἀρχές: τήν ἐλευθερία καί τήν ὑπακοή. Ἡ ἐλευθερία συνίσταται στή δυνατότητα τοῦ ἀνθρώπου νά κατέχει τόν παράδεισο ὅπως νομίζει, μ᾽ ὅποιον τρόπο θέλει, νά τρώει ἀπό κάθε καρπό πού παράγει στόν παράδεισο καί νά κουμαντάρει τά ζῶα ὅπως νομίζει. Ἡ ὑπακοή στό Θεό ἦταν ἡ καθοδηγητική ἀρχή τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου. Μόνο ὁ Θεός εἶναι τέλειος στήν ἐλευθερία Του καί δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπό καθοδηγητικές ἀρχές, καθώς εἶναι ἄτρεπτος. Ἡ ὑπακοή ἀντιστάθμισε τήν ἀτελή σοφία καί ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου. Ἔτσι, μαζί μέ τήν ἐλευθερία καί τή θέληση πού τοῦ χάρισε ὁ Θεός, ἔγινε ἕνα τέλειο πλάσμα.

Ὁ Ἀδάμ γεύτηκε τήν ἐλευθερία του στόν παράδεισο μέ τό νά κουμαντάρει ἑκατομμύρια πλάσματα σ᾽ ὅλη τήν κτίση. Δέν εἶναι κι αὐτή μιά μεγάλη ἀπόδειξη τῆς ἀπεριόριστης ἀγάπης τοῦ Θεοῦ; Ἡ ὑπακοή τοῦ Ἀδάμ μποροῦσε νά δοκιμαστεῖ σέ μιά μονάχα ἐντολή πού τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός καί πού ἀφοροῦσε σ᾽ ἕνα μονάχα πράγμα σ᾽ ὁλόκληρο τόν παράδεισο: στό δέντρο τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ. Δέν εἶναι κι αὐτή μιά ἀπόδειξη τῆς ἄπειρης ἀγάπης καί συγκατάβασης τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο;

Κάποια στιγμή ὅμως ὁ Ἀδάμ κι ἡ Εὔα πλησίασαν στό δέντρο τῆς γνώσης. Καί τότε ἁμάρτησαν. Ἡ ταπείνωσή τους γύρισε σέ ὑπερηφάνεια, ἡ πίστη τους σέ ἀμφιβολία κι ἡ ὑπακοή τους σέ παρακοή. Ἔτσι τό τέλειο πλάσμα τοῦ Θεοῦ ἔχασε τήν ἰσοροπία τοῦ

νοῦ, τῆς καρδιᾶς καί τῆς θέλησής του, γιατί σκέφτηκε κι ἐπιθύμησε τό κακό. Μ᾽ αὐτόν τόν τρόπο ἀπώθησε τό καθοδηγητικό χέρι τοῦ Θεοῦ κι ἔπεσε στή νεκρική ἀγκαλιά τοῦ σατανᾶ. Ἐδῶ εἶναι τό κλειδί πού ἐξηγεῖ ὅλα ὅσα συνέβησαν στό ἀνθρώπινο γένος. Ἐδῶ εἶναι τό κλειδί πού ἐξηγεῖ γιατί ὁ Κύριος Ἰησοῦς δέ γεννήθηκε στή Ρώμη ὡς γιός τοῦ Καίσαρα Αὐγούστου, γιατί δέν ἐπέβαλε τή σωστική διδασκαλία Του μέ αὐτοκρατορική δύναμη καί μέ διαταγές. Ὅταν τό παιδί σπρώχνει τό χέρι τῆς μητέρας του κι ἐγγίζει τήν ἄβυσσο τοῦ κινδύνου, ποιά μάνα ντύνεται στά μεταξωτά καί φτιάχνει μαρμάρινη σκάλα γιά νά κατέβει στά βάθη τῆς ἀβύσσου νά σώσει τό παιδί της;

Ὁ Θεός θά μποροῦσε νά περιφρουρήσει τό δέντρο στόν παράδεισο μέ φωτιά τόσο μεγάλη καί δυνατή, ὥστε ὁ Ἀδάμ κι ἡ Εὔα νά μήν μποροῦν νά πλησιάσουν. Τί θά γινόταν τότε ὅμως ἡ ἐλευθερία τῆς ἀγαπημένης ὕπαρξης πού ἔπλασε ὁ Θεός, τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ μικροῦ αὐτοῦ θεοῦ; Τί διαφορά θά εἶχε τότε ὁ ὑπέροχος ἄνθρωπος ἀπ᾽ ὅλα τ᾽ ἄλλα πλάσματα πού δέν ἀξιώθηκαν νά ᾽χουν τέτοια ἐλευθερία;

Γιά τό Θεό θά ἦταν πολύ εὔκολο νά γεννηθεῖ ὁ Σωτήρας στή Ρώμη, νά κληθεῖ γιός Καίσαρα καί μέ διαταγή, φωτιά καί ξίφος, ὅπως ἔκανε ὁ Μωάμεθ, νά ἐπιβάλει τή νέα πίστη στήν ἀνθρωπότητα. Τί θά γινόταν τότε ὅμως ἡ ἐλευθερία τῆς ἀγαπημένης ὕπαρξης πού ἔπλασε ὁ Θεός, τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ μικροῦ αὐτοῦ θεοῦ;

Θά μποροῦσε ὁ Θεός νά ἐπιλέξει κάποιον εὐκολότερο τρόπο. Δέν εἶχε ἀνάγκη νά στείλει τό μονογενή Υἱό Του στόν κόσμο, ἀλλά νά στείλει ἕναν ὁλόκληρο στρατό μέ ἁγίους ἀγγέλους καί νά ἠχήσουν οἱ σάλπιγγές τους ἀπό τή μιά ἄκρη τῆς γῆς στήν ἄλλη. Οἱ ἄνθρωποι τότε θά ᾽πεφταν στά γόνατα μέ φόβο καί τρόμο, θ᾽ ἀναγνώριζαν τόν ἀληθινό Θεό καί θά ἐγκατέλειπαν τή λατρεία τῶν εἰδώλων. Καί πάλι ὅμως, τί θά γινόταν τότε ἡ ἐλευθερία τῆς ἀγαπημένης ὕπαρξης πού ἔπλασε ὁ Θεός, τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ μικροῦ αὐτοῦ θεοῦ;

Ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἔπρεπε νά δείξει, τόσο καθαρά ὅσο εἶναι ὁ ἥλιος, τέσσερα πράγματα πού ὁ ἄνθρωπος, ἀλλοτριωμένος πιά καί μέ σκοτισμένο νοῦ, εἶχε ρίξει στή λήθη:

α) τήν ταπεινή, υἱική ὑπακοή τοῦ ἀνθρώπου πρός τό Θεό,

β) τήν πατρική ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιά τόν ἄνθρωπο,

γ) τή χαμένη βασιλική ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου καί, τελευταῖο,

δ) τή βασιλική δύναμη τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἔδειξε ταπεινή, υἱική ὑπακοή μέ τό ν᾽ ἀποφασίσει νά γεννηθεῖ κατά σάρκα σάν ἄνθρωπος. Τό ταπεινωμένο σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἦταν γι᾽ αὐτόν ἕνα

σπήλαιο πιό ταπεινωτικό κι ἀπό τό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ. Ἔδειξε ἀκόμα τήν ταπείνωσή Του μέ τό νά γεννηθεῖ μέσα στή φτώχεια, χωρίς καμιά εὐκολία κι ἄνεση πού ἀπαιτεῖ ἡ ζωή. Γεννήθηκε σ᾽ ἕνα ἄγνωστο ἔθνος, σ᾽ ἕνα ἀκόμα πιό ἄγνωστο χωρίο κι ἀπό μιά μητέρα ἐντελῶς ἄγνωστη στόν κόσμο. Ὁ Νέος Ἀδάμ ἔπρεπε νά θεραπεύσει τόν παλαιό Ἀδάμ ἀπό τήν παρακοή καί τήν ὑπερηφάνεια. Τό φάρμακο ἦταν ἡ ὑπακοή κι ἡ ταπείνωση. Γι᾽ αὐτό ὁ Κύριος δέν ἦρθε στόν κόσμο ἀπό τήν ὑπερήφανη Ρώμη ἀλλά ἀπό τή Βηθλεέμ, δέ γεννήθηκε στήν αὐτοανακηρυγμένη θεία οἰκία τοῦ Αὐγούστου, ἀλλά στόν ταπεινό οἶκο τοῦ Δαβίδ.

Ἡ πατρική ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύφτηκε ἀπό τόν Κύριο Ἰησοῦ μέ τά πάθη πού ὑπόμεινε γιά τό ἀνθρώπινο γένος. Πῶς θά μποροῦσε ὁ Κύριος νά δείξει τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μέ τά πάθη καί τά βάσανά Του ἄν εἶχε γεννηθεῖ στή Ρώμη, στά παλάτια τοῦ Καίσαρα; Ὅποιος ἔχει μάθει νά διατάζει καί νά κυβερνᾶ, τά βάσανα τά λογαριάζει ταπεινωτικά.

...

Ἄν ὁ Χριστός εἶχε γεννηθεῖ στή Ρώμη, ὡς γιός τοῦ Καίσαρα Αὐγούστου, ποιός θά πίστευε ὅτι νηστεύει, ὅτι κάνει θαύματα ἤ ὅτι ἀναστήθηκε; Δέ θά ᾽λεγε ὁ κόσμος πῶς ὅλα ἦταν προσχεδιασμένα, πώς διαδόθηκαν μέ ὑπερβολή ἀπό μιά προπαγάνδα καί μέ τή χρήση τοῦ αὐτοκρατορικοῦ χρυσοῦ;

Τελικά πρέπει νά παραδεχτοῦμε πώς ἡ ταπείνωση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ εἶχε τά ὅριά της. Καί τά ὅρια αὐτά τά ἔθετε ἡ ἁμαρτία. Μέσα ἀπό τόση ἀκαθαρσία (ἀκαθαρσία πνευματική, ἠθική καί φυσική) τῆς Ρώμης καί τοῦ παλατιοῦ τοῦ Καίσαρα, ὁ Θεός δέ θά μποροῦσε νά κατέβει στή γῆ. Ἐκεῖνος τοῦ Ὁποίου καθῆκον ἦταν νά καθαρίσει τήν ἀνθρωπότητα ἀπό τή βρωμιά τῆς ἁμαρτίας ἔπρεπε νά γεννηθεῖ μέσα σέ ἁγνότητα, ἀθωότητα κι ἀναμαρτησία.

Εἶναι φανερό πώς ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ πού ἐνήργησε στή γέννηση τοῦ Σωτήρα μας (δηλαδή ἡ ἐπιλογή τοῦ ἔθνους, τῆς φυλῆς, τοῦ τόπου, τῆς μητέρας) εἶναι τόσο ἀνεξιχνίαστη, ὅσο κι ἡ σοφία πού ἔδειξε κατά τή δημιουργία τοῦ κόσμου. Ὅλα ὅσα κάνει ὁ Θεός δέν τά κάνει σάν μάγος, ἀλλά σάν νοικοκύρης. Δημιουργεῖ ἀργά, ἀλλά χτίζει σέ γερά θεμέλια. Σπέρνει καί περιμένει νά φυτρώσει ὁ σπόρος, νά βγάλει στήν ἀρχή ἄνθος καί μετά καρπό. Ὑπομένει καρτερικά χιλιάδες ἀνατροπές, γιά νά καταγάγει στό τέλος αἰώνια νίκη.

Ἐκεῖνες τίς μέρες ὁ Καίσαρας ἔδωσε ἐντολή νά γίνει ἀπογραφή σ᾽ ὅλη τήν οἰκουμένη. Κάθε ἄνθρωπος ἔπρεπε νά πάει στήν ἰδιαίτερη πατρίδα του γιά νά ἀπογραφεῖ ἐκεῖ. Τί ὑπερηφάνεια κρύβει ἡ ἐνέργεια αὐτή γιά τόν κυρίαρχο αὐτοῦ τοῦ κόσμου! Τί ταπείνωση γιά τούς ἀνθρώπους! Κάθε τί πού μηχανεύεται ὁ σατανάς ὅμως γιά νά ταπεινώσει τό Θεό, γυρίζει ἐναντίον του. Ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ τόν

ταπεινώνει. Ὁ Θεός δοξάζεται καί προχωρεῖ στό ἔργο τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου. Μέ ὅπλο τήν ὑπέρτατη ἐξουσία τοῦ Καίσαρα στή γῆ, ὁ σατανάς ἐπιχειρεῖ νά πλήξει τό Θεό, νά τόν ταπεινώσει. Ὁ Θεός ὅμως ἀξιοποίησε τήν ἐξουσία αὐτή γιά νά φέρει εἰρήνη στόν κόσμο τότε πού ὁ βασιλιάς τῆς εἰρήνης ἔμελλε ν᾽ ἀποκαλυφτεῖ στόν κόσμο. Μέ πρόσχημα μιά γενική ἀπογραφή ὁ σατανάς θέλησε νά δώσει ἔμφαση στήν ὑποδούλωση ὅλων τῶν ἀνθρώπων σ᾽ ἕναν ἄνθρωπο, πλασμένο ἀπό τό Θεό. Ὁ Θεός ἀξιοποίησε τήν ἀπογραφή αὐτή γιά νά ἐκπληρωθεῖ ἡ προφητεία πώς ὁ Σωτήρας μας θά γεννηθεῖ στή Βηθλεέμ.

Ἐκεῖνες τίς μέρες λοιπόν «ἀνέβη καί Ἰωσήφ ἀπό τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρέτ εἰς τήν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυΐδ, ἥτις καλεῖται Βηθλεέμ, διά τό εἶναι αὐτόν ἐξ οἴκου καί πατριᾶς Δαυΐδ» 1. Ἡ ἀπόσταση ἀπό τή Ναζαρέτ στή Βηθλεέμ εἶναι τρεῖς μέρες μέ τά πόδια. Ἡ Ἁγία Παρθένος ἦταν ἔγκυος. Εἶναι προφανές λοιπόν ὅτι ἡ ἁγία οἰκογένεια θά χρειάστηκε πολύ περισσότερο χρόνο γιά νά φτάσει στήν πόλη τοῦ Δαβίδ. Πόσο δύσκολο, πόσο κουραστικό πρέπει νά ᾽ταν τό ταξίδι αὐτό! Πρῶτα ἔπρεπε νά διασχίσουν τή μεγάλη καί μονότονη πεδιάδα τῆς Γαλιλαίας, μετά ν᾽ ἀνεβοκατέβουν τά βουνά τῆς Σαμάρειας καί μετά νά περάσουν μέσα ἀπό τήν κακοτράχαλη καί γεμάτη ἀγκάθια ἔρημο τῆς Ἰουδαίας. Κι ἄν ἀκόμα στή μακρά καί δύσβατη αὐτή διαδρομή, ἐκτός ἀπό τήν κούραση δέν πείνασαν, σίγουρα δίψασαν, καθώς σ᾽ ὅλο αὐτό τό δρόμο ὑπάρχουν μόνο τρεῖς πηγές. Εὔκολα μπορεῖ νά φανταστεῖ κανείς πόσα πλήθη συνωστίζονταν σέ κάθε μιά ἀπό τίς πηγές αὐτές τόν καιρό τῆς ἀπογραφῆς. Ὁ ταπεινός καί ὑπάκουος Κύριος ὅμως ἦρθε στόν κόσμο ἀπό ἕναν κακοτράχαλο δρόμο, ταξιδεύοντας σ᾽ αὐτόν μέσα στήν κοιλιά τῆς μητέρας Του. Ὁ Καίσαρας ἔδωσε ἐντολή νά μετρηθοῦν ὅλοι οἱ ὑπήκοοί του. Κι Ἐκεῖνος στόν Ὁποῖο ὑπακούουν τά σεραφείμ πήγαινε ὑπάκουα γιά νά καταγραφεῖ σάν ὑπήκοος τοῦ ἐπίγειου Καίσαρα. Προτοῦ πεῖ στόν πρόδρομο κι ἐξάδελφό του ὅτι «πρέπον ἐστίν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην»2, τό εἶχε κιόλας ἐφαρμόσει αὐτό «ἐκ κοιλίας μητρός». Καί προτοῦ διατυπώσει τή διδασκαλία Του, «ἀπόδοτε τοίνυν τά Καίσαρος Καίσαρι καί τά τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ», τό εἶχε ἐφαρμόσει κυριολεκτικά προτοῦ βγεῖ ἀπό τήν κοιλιά τῆς Μητέρας Του.
Ὁ Ἰωσήφ ἀνέβηκε στή Βηθλεέμ «ἀπογράψασθαι σύν Μαριάμ τῇ μεμνηστευμένῃ αὐτῷ γυναικί, οὔσῃ εγκύῳ»3.

…

Μ᾽ ὅλο πού ὁ Ἰωσήφ ἦταν ἀπόγονος τοῦ Δαβίδ κι ὁ Δαβίδ καταγόταν ἀπό τή Βηθλεέμ, οὔτε ὁ Δαβίδ οὔτε ὁ τελευταῖος ἀπόγονός του δέν εἶχαν κάποιο συγγενή στή Βηθλεέμ. Ὁ Ἰωσήφ πῆγε στή Βηθλεέμ πού μόνο ἱστορικά καί πνευματικά ἦταν ἡ πόλη του. Τίποτ᾽ ἄλλο δέν τόν συνέδεε μαζί της. Δέν ὑπῆρχε κανένας συγγενής γιά νά τόν ὑποδεχτεῖ, οὔτε κάποιος γνωστός ἤ φίλος. «Οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι». Τά σπίτια ἀνῆκαν σέ ἄλλους, ὅπου οἱ οἰκοδεσπότες περίμεναν συγγενεῖς καί φίλους. Ὁ Ἰωσήφ ἔψαξε ἀπό δῶ κι ἀπό κεῖ μά δέ βρῆκε τίποτα, παρά μονάχα ἕνα σπήλαιο

ὅπου οἱ βοσκοί μάζευαν τά ζωντανά τους.

Ἡ Ἰουδαία ἦταν γεμάτη ἀπό τέτοια σπήλαια. Ἐδῶ ὑπῆρχαν τά σπήλαια τῶν προφητῶν, τοῦ Μανασσή, ἐδῶ εἶναι τά σπήλαια τοῦ ὁσίου Σάββα τοῦ Ἡγιασμένου, τοῦ ὁσίου Χαρίτωνα, τοῦ Χοτζεβᾶ. Ὑπάρχουν σπήλαια πάνω ἀπό τή Νεκρά Θάλασσα, ἐκεῖ ὅπου ὁ Δαβίδ κρύφτηκε ὅταν τόν κυνηγοῦσε ὁ Σαούλ, σπήλαια στό ὄρος τῶν πειρασμῶν. Κι ὅλ᾽ αὐτά, καθώς καί ἄλλα σπήλαια, μετά τή δόξα πού ἔλαβε τό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ, ἔλαμψαν κι αὐτά μέ τό φῶς τῶν ἁγίων. Κι ὑπάρχουν κι ἄλλα πολλά σπήλαια ὅπου οἱ Βεδουίνοι ποιμένες σταλιάζουν τά πρόβατά τους μέχρι σήμερα, ὅπως μπορεῖ νά διαπιστώσει ὁ προσκυνητής τῶν Ἁγίων Τόπων.

«Καί ἔτεκε τόν υἱόν αὐτῆς τόν πρωτότοκον, καί ἐσπαργάνωσεν αὐτόν καί ἀνέκλινεν αὐτόν ἐν τῇ φάτνῃ»4. Ἐδῶ, ὅπως καί στό εὐαγγέλιο τοῦ Ματθαίου, πρέπει νά διαχωρίσει κανείς τή λέξη «πρωτότοκος» ἀπό τή λέξη «αὐτῆς» πού προηγήθηκε. Ἡ λέξη πρωτότοκος δέν ἀναφέρεται στόν υἱό τῆς ἁγίας Παρθένου. Μιλάει γιά τό θεῖο Πρωτότοκο, τό μονογενή Υἱό τοῦ Θεοῦ πού στή νέα κτίση εἶναι «πρωτότοκος ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς»5. Εἶναι ὁ μυστικός Πρωτότοκος στή βασιλεία τῆς Ἁγίας Τριάδας στήν αἰωνιότητα, ὁ ἱστορικός Πρωτότοκος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, τῆς ὁρατῆς καί τῆς ἀόρατης βασιλείας Του.

Καί ἐσπαργάνωσεν αὐτόν καί ἀνέκλινεν αὐτόν ἐν τῇ φάτνῃ. Τά καθαρά ἄχυρα εἶναι καλλίτερα ἀπό τά βρώμικα μετάξια. Πόσο πιό ἀναμάρτητη εἶναι ἡ φάτνη ἀπό τό παλάτι τοῦ Καίσαρα, τό σπήλαιο ἀπό τή Ρώμη, τήν πρωτεύουσα τοῦ ἐξουσιαστῆ τοῦ κόσμου τούτου. Ἄσε τό θεῖο βρέφος ν᾽ ἀνακλιθεῖ στή φάτνη λοιπόν, στό σπήλαιο! Τά πρόβατα κι οἱ ἀγελάδες δέ γνώριζουν ἁμαρτία, οἱ βοσκοί ξέρουν πολύ λιγότερα τέτοια πράγματα ἀπό ἄλλους. Γιά τόν Κύριο Ἰησοῦ φῶς ὑπάρχει ἐκεῖ πού δέν ὑφίσταται ἁμαρτία. Ἡ ζεστασιά εἶναι ἐκεῖ πού ὁ ἀέρας τῆς ἁμαρτίας δέ γεμίζει τά στήθη. Ποιός ξέρει πόσες φορές νά πῆγε στό σπήλαιο αὐτό ὁ Δαβίδ, ὁ γιός τοῦ Ἰεσσαί; Ἴσως νά ξεκίνησε ἀπό ἐκεῖ γιά ν᾽ ἀναμετρηθεῖ μέ τό Γολιάθ, πού τόν σκότωσε μέ μιά πέτρα τῆς σφεντόνας του, ἐνῶ ἐκεῖνος ἦταν ὁπλισμένος ὥς τά δόντια. Τώρα στό σπήλαιο αὐτό κεῖται τό νεογέννητο βρέφος που, κατά τούς νόμους τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ἀπόγονος τοῦ ἴδιου αὐτοῦ βοσκοῦ Δαβίδ. Κι αὐτό τό βρέφος θ᾽ ἀναμετρηθεῖ μ᾽ ἕναν φοβερό Γολιάθ, τό σατανά, πού βασιλεύει στήν Ἱερουσαλήμ μεταμφιεσμένος σέ Γολιάθ-ἁμαρτία καί στό μέγιστο ὅλων τῶν Γολιάθ -τό θάνατο. Ὁλόκληρος ὁ στρατός τῶν δαιμόνων εἶναι ὁπλισμένος ὥς τά δόντια καί θά καγχάσει ἄν δεῖ τόν Ἰησοῦ νά βαδίζει ἐναντίον του μέ κάποιο φαινομενικά ἄχρηστο ὅπλο, ὅπως κι ὁ Γολιάθ κάγχασε ὅταν εἶδε τό Δαβίδ μέ τή σφεντόνα του. Τό νικηφόρο ὅπλο τοῦ Ἰησοῦ θά ᾽ναι κάτι πιό ἁπλό ἀπό τήν πέτρα. Θά εἶναι ξύλινο, ἕνας ξύλινος σταυρός.

Ἦταν νύχτα, μιά ἤρεμη νύχτα. Οἱ ταλαιπωρημένοι ταξιδιῶτες – ὑπήκοοι τοῦ Καίσαρα ἀναπαύονταν, ἀναπλήρωναν μέ τόν ὕπνο τίς δυνάμεις τους. Μόνο οἱ ποιμένες

ἀγρυπνοῦσαν, παρέμεναν «ἀγραυλοῦντες καί φυλάσσοντες φυλακάς τῆς νυκτός ἐπί τήν ποίμνην αὐτῶν»6. Τό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ πρέπει νά ᾽ταν ἔξω ἀπό τήν πόλη, διαφορετικά δέ θά μποροῦσαν νά τό χρησιμοποιοῦν οἱ ποιμένες. Ἀργότερα ὅμως πού τό σπήλαιο αὐτό ἔγινε ὁ πιό σπουδαῖος τόπος τῆς Βηθλεέμ, ἡ πόλη μεγάλωσε πολύ καί τό περικύκλωσε. Μισή ὥρα ἀνηφορικός δρόμος ἀπό τή Βηθλεέμ ὑπάρχει ἕνα χωριουδάκι, γνωστό ὡς «τῶν ποιμένων». Ἡ παράδοση λέει πώς στό χῶρο αὐτό ἔβαζαν οἱ ποιμένες τά πρόβατα. Ἀπό τή συνομιλία πού εἶχαν μέ τούς ἀγγέλους πού τούς ἐμφανίστηκαν σέ κάποια ἀπόσταση καί ἀπό τό σπήλαιο καί τή Βηθλεέμ: «Διέλθωμεν δή ἕως Βηθλεέμ καί ἴδωμεν τό ρῆμα τοῦτο τό γεγονός»7.

Ἡ ἀληθινή παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ἴδια ἡ ἁγία Γραφή, μᾶς γνωρίζει πώς ὅταν οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐμφανίστηκαν στούς ἀγραυλοῦντες ποιμένες, ἡ δόξα τοῦ Κυρίου τούς κάλυψε καί κεῖνοι φοβήθηκαν ὑπερβολικά. Ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ πού φωτίζει τούς ἄγγέλους καί τούς δίκαιους εἶναι θαυμαστή. Πολλοί ἄνθρωποι ἀξιώθηκαν νά δοῦν στή ζωή τους σωματικά τό φῶς αὐτό τῆς δόξας τοῦ Θεοῦ. Ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ περιγράφει αὐτό πού εἶδε ὁ ἴδιος: «Καί εἶδον... ὡς ὅρασιν πυρός καί τό φέγγος αὐτοῦ κύκλῳ. ὡς ὅρασιν τόξου, ὅταν ᾖ ἐν τῇ νεφέλῃ ἐν ἡμέραις ὑετοῦ, οὕτως ἡ στάσις τοῦ φέγγους κυκλόθεν. αὕτη ἡ ὅρασις ὁμοιώματος δόξης Κυρίου· καί εἶδον καί πίπτω ἐπί πρόσωπόν μου»8.

Ὁ ἄγγελος πού ἦταν καλυμμένος μέ τήν οὐράνια δόξα καθησυχάζει τούς ποιμένες μέ τά ἑξῆς λόγια: «Μή φοβεῖσθε· ἰδού γάρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαράν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντί τῷ λαῷ. ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστός Κύριος, ἐν πόλει Δαβίδ. καί τοῦτο ὑμῖν τό σημεῖον· εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν φάτνῃ»9.

Στή Νέα Κτίση οἱ ἄγγελοι λειτουργοῦν ὡς κήρυκες τοῦ Δημιουργοῦ. Ἄγγελος ἐμφανίστηκε ἀρχικά στήν ἁγία Παρθένο Μαρία, μετά στό δίκαιο Ἰωσήφ, τώρα στούς ποιμένες. Καί θά συνεχίσουν οἱ ἄγγελοι νά ἐμφανίζονται στούς «μάγους ἐξ Ἀνατολῶν». Τά πάντα γίνονται σύμφωνα μέ τίς ἀνάγκες τοῦ σχεδίου καί τῆς πρόνοιας τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἀρχάγγελος χαιρέτησε τήν ἁγία Παρθένο μέ τό «Χαῖρε». Παρόμοια λέξη χρησιμοποιήθηκε πρός τούς ποιμένες: «Ἰδού γάρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαράν μεγάλην». Ὅταν οἱ μάγοι εἶδαν τόν ἀστέρα στόν οὐρανό «ἐχάρισαν χαράν μεγάλην σφόδρα»10. Ὁ Χριστός εἶναι πηγή ἀνέκφραστης χαρᾶς. Ἔρχεται γιά νά ἐλευθερώσει τούς δεσμῶτες. Μπορεῖ νά νιώσει κανείς μεγαλύτερη χαρά ἀπ᾽ αὐτήν; Καί μόνο ἡ φωνή του εἶναι γλυκύτερη καί πολύ πιό ζωοδότρα ἀπό ἐκείνην τῶν ἀγγέλων. Ὁ μεγάλος προφήτης Ἠσαΐας ἄκουσε τή γλυκύτατη αὐτή ἀγγελική φωνή νά ψάλλει: «Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, Κύριος σαβαώθ, πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τής δόξης αὐτοῦ». Κι ὁ μέγας Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστής, γράφει γιά τό ὅραμά του μέ τούς ἀγγέλους: «Καί εἶδον καί ἤκουσα ὡς φωνήν ἀγγέλων πολλῶν κύκλῳ τοῦ θρόνου καί τῶν ζώων καί τῶν πρεσβυτέρων, καί ἦν ὁ ἀριθμός αὐτῶν μυριάδες μυριάδων καί χιλιάδες χιλιάδων»11.

Τέτοια οὐράνια δόξα ἀποκαλύφτηκε καί στούς ποιμένες τῆς Βηθλεέμ. Ὡς τότε μόνο ἐκλεκτά πρόσωπα, ἀτομικά, εἶχαν ἀξιωθεῖ νά δοῦν τέτοια δόξα. Αὐτή εἶναι ἡ πρώτη φορά πού συναντᾶμε στήν Ἁγία Γραφή ὁλόκληρη ὁμάδα θνητῶν ἀνθρώπων νά βλέπουν καί ν᾽ ἀκοῦνε χορεία ἀγγέλων. Αὐτό εἶναι ἕνα σημεῖο πώς μέ τήν ἔλευση τοῦ Χριστοῦ στή γῆ ἀνοίχτηκε ὁ οὐρανός γιά ὅλους ἐκείνους πού τόν ἀναζητοῦν μέ καρδιακή καθαρότητα.
Ἡ ἐμφάνιση αὐτή τοῦ ἀγγέλου μᾶς γνωρίζει καί κάτι καινούργιο, κάτι πού δέν τό εἴχαμε ξανασυναντήσει στήν Ἁγία Γραφή. Εἶναι ὁ νέος ἀγγελικός ὕμνος. Ὁ μεγάλος προφήτης Ἠσαΐας τούς εἶχε ἀκούσει νά ψάλλουν τό «Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, Κύριος σαβαώθ...». Αὐτός εἶναι ἕνας ὕμνος δοξολογίας τοῦ Θεοῦ. Τώρα ὅμως οἱ ἄγγελοι μπροστά στούς ποιμένες ψάλλουν ἕναν καινούργιο ὕμνο, πού θά μποροῦσε νά ὀνομαστεῖ ὕμνος τῆς σωτηρίας.

«Δόξα ἐν Ὑψίστοις θεῷ
καί ἐπί γῆς εἰρήνη
ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἔχουν ὡς πρῶτο τους μέλημα νά δοξολογοῦν μέ ἀγαλλίαση καρδίας τόν ἐν Ὑψιστοις Θεό, κι ὄχι κάποιον θεό-ἀνθρώπινο κατασκεύασμα, ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς, τότε ἔρχεται εἰρήνη στή γῆ καί εὐδοκία (καλή θέληση, διάθεση) στούς ἀνθρώπους. Ὁ Κύριος Ἰησοῦ ἦρθε στόν κόσμο ὥστε ἡ γῆ ὁλόκληρη ν᾽ ἀναστηθεῖ καί νά δοξολογήσει τόν ἐν Ὑψίστοις Θεό, νά δεχτεῖ τήν ἐπί γῆς εἰρήνη καί τήν εὐδοκία στούς ἀνθρώπους. «Ἐγώ Κύριος ὁ Θεός...ὁ ποιῶν εἰρήνην»12.

Ὅσο καιρό ὁ προπάτοράς μας Ἀδάμ δοξολογοῦσε ἀκατάπαυστα, μέ ὅλη του τήν καρδιά, τό Θεό, ἡ γῆ ἦταν εἰρηνική, τό σῶμα του δέν ἔπασχε ἀπό ἐπιθυμίες ἤ πάθη. Τό πνεῦμα του ἦταν σέ πλήρη ἁρμονία μέ τήν ψυχή του. Ὁ ἴδιος ἦταν γεμάτος καλή θέληση κι ἀγάπη τόσο πρός τό Δημιουργό του ὅσο καί πρός ὅλα τά πλάσματα τοῦ Θεοῦ πού τόν περιέβαλαν. Ὅταν ὅμως ἁμάρτησε, ἡ καρδιά του γέμισε φόβο, τά χείλη του μούδιασαν ἀπό τρόμο κι ὅλη του ἡ ὕπαρξη ἔγινε ἀνήσυχη. Οἱ κακές ἐπιθυμίες ἄρχισαν νά φυτρώνουν καί ν᾽ ἀναπτύσσονται πολύ γρήγορα, ὅπως τά ὄνειρα. Κυριεύτηκε ἀπό ἐπιθυμίες κακές ἐνατίον τοῦ Θεοῦ, τῆς γυναίκας του, ὅλων τῶν πλασμάτων τοῦ παραδείσου καί τοῦ ἴδιου τοῦ ἑαυτοῦ του. Τότε ἔνιωσε πώς ἦταν γυμνός καί προσπάθησε νά κρυφτεῖ ἀπό τό πρόσωπο τοῦ Θεοῦ.

Ἔτσι, ἀπό τήν ἁμαρτία τοῦ Ἀδάμ ὥς τήν ἔλευση τοῦ Χριστοῦ, μόνο ὁρισμένοι δίκαιοι ὅπως ὁ Ἄβελ, ὁ Ἐνώχ, ὁ Νῶε, ὁ Ἀβραάμ, ὁ Ἰσαάκ κι ὁ Ἰακώβ μποροῦσαν νά δοξολογοῦν τόν ἐν Ὑψίστοις Θεό καί ν᾽ ἀποκτήσουν εἰρήνη κι εὐδοκία στή γῆ. Οἱ ὑπόλοιποι ἄνθρωποι εἶχαν ἐπιδοθεῖ στή δοξολογία διαφόρων θεῶν, εἰδώλων ἤ τοῦ ἑαυτοῦ τους. Οἱ ἄνθρωποι μάχονταν μεταξύ τους γιά τό ποιόν θεό νά λατρεύουν. Στή γῆ ὑπῆρχε μεγάλη ταραχή κι ἀνησυχία ἐπειδή εἶχαν σταματήσει οἱ ἄνθρωποι νά δοξολογοῦν τόν ἀληθινό Θεό κι εἶχαν δοθεῖ στή δοξολογία τῶν ψεύτκων, τῶν

φανταστικῶν θεῶν. Κι ἀπό τήν ἀνησυχία αὐτή προέκυψε ἡ κακή προαίρεση τῶν ἀνθρώπων, πού τούς ὁδήγησε στόν Πύργο τῆς Βαβέλ καί στή φωτιά τῆς κόλασης.

Μέ τήν Νέα Κτίση, πρέπει νά τονίσουμε τά τρία αὐτά πράγματα πού ἔκαναν εὐτυχισμένο τόν Ἀδάμ στόν παράδεισο. Γι᾽ αὐτό κι ὅταν γεννήθηκε ὁ Νέος Ἀδάμ, ὁ Κύριος Ἰησοῦς στή γῆ, τά τάγματα τῶν ἀγγέλων ἔψαλλαν τόν ὕμνο τῆς σωτηρίας:

«Δόξα ἐν Ὑψίστοις θεῷ
καί ἐπί γῆς εἰρήνη
ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι στίς Ἐπιστολές τους δοξολογοῦν κι αἰνοῦν τόν Ὕψιστο Θεό. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀναφωνεῖ: «Αὐτός γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν»13. Ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ μᾶς διδάσκουν πώς τά καλά ἔργα δέν ἀξιολογοῦνται ἀπό τό πλῆθος καί τό μέγεθός τους, ἀλλ᾽ ἀπό τήν καλή διάθεση τοῦ δότη. Ὅπως λέει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Διάλογος στίς Ὁμιλίες του στά εὐαγγέλια, «δέν ὑπάρχει γιά τό Θεό πλουσιώτερο δῶρο ἀπό τήν καλή θέληση».

Μετά ἀπ᾽ αὐτό τό γεγονός, τό μοναδικό στήν ἀνθρώπινη ἱστορία, οἱ ἄγγελοι χάθηκαν ἀπό μπροστά τους κι ἄφησαν τούς ποιμένες νά χαίρονται καί ν᾽ ἀποροῦν.

«Διέλθωμεν δή ἕως Βηθλεέμ καί ἴδωμεν τό ρῆμα τοῦτο τό γεγονός, ὅ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν»14. Γιατί δέν εἶπαν πώς τό γεγονός τούς τό ἀποκάλυψε «ὁ ἄγγελος» ἀλλά εἶπαν ὁ Κύριος; Ἐπειδή ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ παρουσιάστηκε μπροστά τους μέ τέτοια λαμπρότητα καί τέτοιο ἐκτυφλωτικό κάλλος, πού ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δέν μποροῦσε νά φανταστεῖ πώς ὁ Κύριος, ὁ ἴδιος ὁ Παντοκράτορας θά ἦταν πιό ὡραῖος ἤ πιό λαμπερός. Καί γιά ἕναν ἄλλο λόγο ὅμως. Ἐπειδή στήν Ἁγία Γραφή οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ συνήθως ἀποκαλοῦνται «Κύριοι». Κι αὐτό προκύπτει ἀπό τό γεγονός ὅτι οἱ Ἰσραηλίτες ἦταν αὐστηρά προσηλωμένοι στήν πίστη τους στόν ἕνα Θεό κι εἶχαν συνηθίσει νά τά πληροφοροῦνται ὅλα ἀπό ἄγγελο, ὡς ἀπεσταλμένο τοῦ Θεοῦ.

Καί ἴδωμεν τό ρῆμα τοῦτο τό γεγονός. Δέν εἶπαν οἱ ποιμένες, «ἄν ἀληθεύει αὐτό τό πράγμα». Δέν εἶχαν τήν παραμικρή ἀμφιβολία ὅτι ὁ Κύριος τούς ἀποκάλυψε τό μέγα αὐτό γεγονός. Ἡ ἁπλή καρδιά τους δέ γνώριζε τήν ἀμφιβολία. Ἡ ἀμφιβολία κατοικεῖ συχνότερα στίς σκοτισμένες ἀπό τήν ἁμαρτία καί τά πάθη καρδιές.

«Καί ἦλθον σπεύσαντες, καί ἀνεῦρον τήν τε Μαριάμ καί τόν Ἰωσήφ καί τό βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ»15. Εὔκολα μπορεῖ νά φανταστεῖ κανείς μέ τί σπουδή ἔτρεξαν οἱ ποιμένες πρός τή φάτνη. Ἡ χαρά τούς ἔδωσε φτερά στά πόδια κι ἔτσι ἔφτασαν γρήγορα στήν ἁγία οἰκογένεια.

Στό σπήλαιο ὅπου ἐκεῖνοι στάλιαζαν τά κοπάδια τους βρῆκε κατάλυμμα «ὁ νυνέχων

πᾶσαν τήν κτίσιν». Στή φάτνη ὅπου ἔβαζαν τροφή γιά τά ζωντανά τους, κείτονταν σπαργανωμένος ὁ Οὐράνιος Ἄρτος, Ἐκεῖνος πού ζωοποιεῖ ὅλη τήν κτίση. Τά ἄχυρα πού περίσσεψαν ἀπό τά ζώα, χρησίμεψαν γιά στρώμα Ἐκείνου πού ἀπό τή δημιουργία τοῦ κόσμου ἦταν «καθήμενος ἐπί τῶν Χερουβίμ».

[Βηθλεέμ σημαίνει Οἶκος Ἄρτου. Τό βαθύτερο νόημα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἔγινε γνωστό μέ τό πού γεννήθηκε στόν τόπο αὐτόν ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ὁ οὐράνιος Ἄρτος. «Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς»].
Ὁ εὐαγγελιστής γράφει πώς οἱ ποιμένες βρῆκαν στό σπήλαιο τή Μαρία καί τόν Ἰωσήφ. Τυπικά πρῶτος ἀναφέρεται ὁ πατέρας κι ἔπειτα ἡ μητέρα. Αὐτό συνηθίζεται σήμερα καί τηροῦνταν ἀκόμα αὐστηρότερα ἐκείνη τήν ἐποχή, πού ἡ γυναίκα λογαριάζονταν ὑποδέστερη ἀπό τόν ἄντρα. Ὁ εὐαγγελιστής ὅμως ἀναφέρει πρῶτα τή Μαρία, ἀντίθετα μέ τό μακρόχρονο ἔθιμο. Καί τό κάνει αὐτό σκόπιμα, γιά νά τονίσει τό γεγονός ὅτι μοναδικός ἐπίγειος γονιός τοῦ Σωτήρα μας εἶναι ἡ Μητέρα. Ὁ Ἰωσήφ δέν ἦταν σύζυγός της ἀλλά βοηθός καί προστάτης Της.

«Ἰδόντες δέ διεγνώρισαν περί τοῦ ρήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περί τοῦ παιδίου τούτου· καί πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περί τῶν λαληθέντων ὑπό τῶν ποιμένων πρός αὐτούς»16.

Οἱ ποιμένες εἶχαν σίγουρα πολλά νά διηγηθοῦν. Τά μάτια τους εἶχαν δεῖ ἐκεῖνα πού ἐλάχιστα ἀνθρώπινα μάτια ἀξιώνονται νά δοῦν. Τ᾽ αὐτιά τους εἶχαν ἀκούσει πράγματα πού ἐλάχιστα ἀνθρώπινα αὐτία ἀξιώνονται ν᾽ ἀκούσουν. Καί πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν. Ἐδῶ προφανῶς δέν ἀναφέρεται στή Μαρία καί τόν Ἰωσήφ, γιατί τότε δέ θά ἔλεγε ὁ εὐαγγελιστής «πάντες». Θά πρέπει ν᾽ ἀναφέρεται καί σ᾽ ἄλλους ἀνθρώπους κοντά στό σπήλαιο, στή Βηθλεέμ, στούς ὁποίους οἱ ποιμένες ἀποκάλυψαν μέ τήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ τό φοβερό καί θαυμαστό οὐράνιο αὐτό μυστήριο.
Γιά τήν ἁγία Μητέρα Μαρία γράφει ὁ εὐαγγελιστής: «Ἡ δέ Μαριάμ πάντα συνετήρει τά ρήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς»17. Ὁ εὐαγγελιστής εἶναι ὑπερβολικά προσεχτικός ὅταν ἀναφέρεται στήν ἁγία Παρθένο. Παρατηρεῖ πάντα τήν καρδιά της, προσπαθεῖ νά ἐκτιμήσει τίς ἐντυπώσεις πού δημιουργοῦνται στήν εὐαίσθητη αὐτή καρδιά πού φόρεσε τό στεφάνι τοῦ γάμου μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα. Ἐκείνη ἄκουσε ὅλα ὅσα εἰπώθηκαν, ὅλα ὅσα εἶχαν νά ποῦν γιά τό γιό της ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ. Κι ὅλ᾽ αὐτά τά φύλαξε στήν καρδιά της. Κάποτε θά ᾽ρχόταν ἡ ὥρα πού θά ᾽νοιγε τό στόμα της, πού θ᾽ ἀποκάλυπτε τούς θησαυρούς τῆς καρδιᾶς της, πού θά τά μετέδιδε ὅλ᾽ αὐτά στούς ἀποστόλους καί τούς εὐαγγελιστές γιά νά τά μάθουν ἀπό τά δικά της χείλη. Θά ᾽φτανε ὁ καιρός πού θά γινόταν ὁ ἀπόστολος τῶν ἀποστόλων, ὁ εὐαγγελιστής τῶν εὐαγγελιστῶν. Κι ὁ καιρός αὐτός θά ᾽ρχόταν μετά τήν ἔνδοξη ἀνάσταση τοῦ Υἱοῦ Της. Ὅταν ὁ μονογενής βγῆκε ἀπό τόν τάφο καί «ἀνέστη ἐκ νεκρῶν», οἱ ἀπόστολοι ἀκόμα ἀναρωτιοῦνταν μεταξύ τους. Τί γίνεται; Ποιόν θά ρωτήσουμε; Ἐκείνην, μόνο Ἐκείνην ἐπί τῆς γῆς. Κι Ἐκείνη θά τούς ἔλεγε ὅλα ὅσα

εἶχε φυλάξει στήν καρδιά της, τά λόγια τοῦ ἀρχάγγελου στή Ναζαρέτ, ἐκεῖνα πού εἶπαν οἱ ποιμένες στή Βηθλεέμ καί πολλά, πολλά ἄλλα λόγια καί μυστήρια πού μόνο αὐτή γνώριζε, ἐπειδή ἐκείνη μόνο ζοῦσε τόσο κοντά στό διδάσκαλό τους.

Ὁ Κύριος Ἰησοῦς λοιπόν δέ γεννήθηκε στή Ρώμη, στό παλάτι τοῦ Καίσαρα, γιά νά γίνει κύριος τῆς οἰκουμένης μέ τή δύναμη τῶν ὅπλων. Γεννήθηκε ἀνάμεσα στούς ποιμένες, γιά ν᾽ ἀποκαλυφτεῖ ἔτσι ὁ κυρίαρχος χαρακτήρας τῆς εἰρηνικῆς καί ἀγαπητικῆς διακονίας Του στόν κόσμο. Ὅπως ὁ ποιμένας ἀγαπᾶ καί φροντίζει τό ποίμνιό του, ἔτσι κι Ἐκεῖνος ἀγαπᾶ καί μεριμνᾶ γιά κάθε ἄνθρωπο. Ὅπως ὁ ποιμένας φροντίζει γιά τό ἕνα ἄρρωστο ἤ παραστρατημένο πρόβατο περισσότερο ἀπό τά ἐνενήντα ἐννιά πού εἶναι ἀσφαλή καί ὑγιή, ἔτσι κι Ἐκεῖνος ἔχει μεγαλύτερη μέριμνα γιά τούς ἁμαρτωλούς παρά γιά τούς ἀγγέλους. Ὅπως ὁ ποιμένας γνωρίζει τό κάθε πρόβατό του χωριστά καί κάθε πρόβατο γνωρίζει τόν ἀφέντη του, ἔτσι γίνεται καί μέ τόν μεγάλο, τόν καλό Ποιμένα καί τή λογική ποίμνη Του. Ὅπως ὁ ποιμένας ξαγρυπνάει γιά τό ποίμνιό του, τότε πού ὅλη ἡ φύση ἡσυχάζει ἀμέριμνη, ἔτσι κι ὁ Καλός Ποιμένας ἀγρυπνεῖ νύχτες γεμάτες τρόμο καί πειρασμούς. Παρακολουθεῖ τή λογική Του ποίμνη καί προσεύχεται γι᾽ αὐτούς μέ ταπείνωση κι ὑπακοή στόν οὐράνιο Πατέρα Του.
Κάθε Του πράξη στή γῆ εἶναι ἀπό μόνη της ἕνα ὁλοκληρωμένο εὐαγγέλιο. Ἀκόμα καί τότε πού ἦταν νεογέννητος καί δέν μποροῦσε ν᾽ ἀνοίξει τό στόμα του γιά νά προφέρει μιά λέξη, ἔδινε στήν ἀνθρωπότητα ἕνα ὁλόκληρο εὐαγγέλιο μέ τόν τρόπο, τόν τόπο καί τίς περιστάσεις τῆς γέννησής Του.
Δέ θά μποροῦσε ὁ Κύριος Ἰησοῦς νά γεννηθεῖ σέ αὐτοκρατορικό παλάτι, γιατί καθῆκον Του δέν ἦταν νά γίνει ἐγκόσμιος κυβερνήτης. Ἡ βασιλεία Του δέν εἶναι «ἐκ τοῦ κόσμου τούτου» πού εἶναι σκοτεινός σάν τήν καταιγίδα, παροδικός σάν τό ὄνειρο. Δέ θά μποροῦσε νά γεννηθεῖ σάν γιός κάποιου ἐπίγειου αὐτοκράτορα, γιατί ὁ σκοπός Του δέν εἶναι ἡ φωτιά καί τό ξίφος, οἱ διαταγές καί ἡ βία, ἀλλά ἡ θεραπεία τῶν ἄρρωστων κι ἡ σταδιακή ἀποκατάσταση τῆς ὑγείας τους. Τά ἔργα πού ἔκανε στή Ζωή Του δέν ἔρχονται σέ ἀντίθεση μέ τά λόγια Του ἀλλά τά ἐπιβεβαιώνουν. Ἡ διδασκαλία Του ἐμπεριέχεται στή ζωή καί τά λόγια Του, εἶναι τό σωτήριο εὐαγγέλιό Του.

Ὅλα ὅσα ἦρθε γιά νά ζήσει στή γῆ ἦταν τόσο καλά μελετημένα καί προσχεδιασμένα, μέ τόσο μεγάλη σοφία, πού ἀνθρώπινη γλώσσα δέν μπορεῖ νά ἐξηγήσει. Γι᾽ αὐτό κι ἐκεῖνο πού ἔχουμε νά κάνουμε εἶναι νά λατρεύουμε τή σοφία Του μέ ὑπακοή καί ταπείνωση, γιατί Ἐκεῖνος ὄχι μόνο ἱκανοποιεῖ τό νοῦ μας ἀλλά γεμίζει καί τήν καρδιά μας μέ χαρά. Καί μεῖς, γεμάτοι χαρά κι ἀγαλλίαση, ἄς ἐπαναλάβουμε τόν ἀγγελικό ὕμνο:

«Δόξα ἐν Ὑψίστοις θεῷ
καί ἐπί γῆς εἰρήνη
ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Δόξα στό μονογενή Υἱό «ἐν οὐρανῷ καί ἐπί γῆς», στό χερουβικό θρόνο στόν οὐρανό καί στή φάτνη τῆς Βηθλεέμ στή γῆ. Δόξα στόν Πατέρα καί τό Ἅγιο Πνεῦμα, τήν ὁμοούσια κι ἀδιαίρετη Τριάδα, τώρα καί πάντα καί στούς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν!

---

1 Λουκ. Β΄ : 4.
2 Ματθ. Γ΄ : 15.
3 Λουκ. Β΄ : 5.
4 Λουκ. Β΄ : 7.
5 Η΄ : 29.

6 Λουκ. Β΄ : 8.
7 Λουκ. Β΄ : 15.
8 Ἰεζ. Α΄ : 27-28.
9 Λουκ. Β΄ : 10-12.
10 Ματθ. Β΄: 10.
11 Ἀποκ. Ε΄ : 11.
12 Ἠσ. μέ : 6-7.

13 Ἐφ. β΄ : 14.
14 Λουκ. Β΄ : 15.
15 Λουκ. Β΄: 16.
16 Λουκ. Β΄ : 17-18.
17 Λουκ. Β΄ : 19.

(Ἀπό τό βιβλίο: "Θεός ἐπί γῆς, ἄνθρωπος ἐν οὐρανῷ", ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: Πέτρος Μπότσης, Πέλλης 2, 152 34 Φραγκοκκλησιά Ἀττικῆς, Τηλ. FAX: 210 – 6812382, ΚΙΝ.

6974814002. Εὐχαριστοῦμε θερμά τόν κύριο Πέτρο Μπότση γιά τήν ἄδεια δημοσίευσης ἀποσπασμάτων ἀπό τά βιβλία πού ἐκδίδει . Ἱερομόναχος Σάββας Ἀγιορείτης http://HristosPanagia3.blogspot.com)